

DISCURSUS X.

MULTÆ INTER PROCESSIONEM QUA DAVID ARCAM CIRCUMFERRI FECIT, ET HODIERNAS SANCTISSIMI SACRAMENTI PROCESSIONES ADDUCUNTUR ANALOGIE, AGITURQUE DE REVERENTIA QUA EISDEM ASSISTERE DEBEMUS.

IDEA SERMONIS. — 1. Arca Eucharistiam præfigura-

bat. — 2. Propter Eucharistiam Christianis Deus benedicit. — 3. Hæc benedictio universalis est. — 4. Puritas mentis exigitur. — 5. Magnates humiliam reverentiam exhibere debent huic Sacramento. — 6-10. David et arca. 827

EXPLICIT INDEX CONCIONATORIUS

ÆRARÍUM DIVINI AMORIS LOCUPLETISSIMUM

PARS PRIMA

DE PASSIONE DOMINI NOSTRI JESU CHRISTI TRACTATUS NOVEM

TRACTATUS PRIMUS

DE ASSIDUA MEDITATIONE PASSIONIS DOMINI NOSTRI ET EFFECTIBUS ILLAM CONSEQUENTIBUS

DISCURSUS I.

CHRISTUS SOLICITE, UT PASSIONEM EJUS ATTENTE MEDITEMUR A NOBIS REQUIRIT, ET QUANTUM IDIPSUM EI PLACEAT.

IDEA SERMONIS. — 1. Christus nos invitat ad considerandum ejus amarissimam passionem. — 2. Excessiva acerbitas passionis Christi incomprehensibilis et ineffabilis est. — 3. Christus vult ut passionem ejus meditantes, ipsi compatiantur. — 4. Cur aer tempore crucifixionis fuerit obtenebratus. — 5. Et Christus moriens alta voce clamaverit. — 6. Qui mentem meditationi passionis sedulo applicant, maximam ipsius experientur benevolentiam. — 7. Jugis meditatio Christi passionis et B. Virginis compassionis gratiosiores sunt Christo omni alio exercitio spirituali. — 8. Christus specialiter benedit meditantibus passionem suam. Pulchra exempla. — 9. Christus mentibus fidelium passionem suam imprimere omni modo conatur. — 10. Eucharistia instituta est a Christo ad rememorandam ipsius passionem. — 11. Sacerdos vestibus sacris induitus representat Christum patientem. — 12. Distributio horarum canoniarum representat passionem Christi. — 13. Sacrificium Missæ quod omni momento per totum mundum incessanter offertur, semper nobis reficit memoriam passionis Christi.

O vos omnes qui transitis per viam, attendite, et videte si est dolor sicut dolor meus. Thren., I, 22.

1. — Redemptor noster hoc lamento fideles suos invitare contendit, ut quo adusque viatores

sunt, ad dolorosam ejus passionem se reflectant, eamque attente meditentur. Hoc enim volunt acerba illa innuere : *O vos omnes qui transitis per viam, attendite, et videte, si est dolor sicut dolor meus;* nam ut Simon de Cassia¹ ait : « Christi passio inter gesta, mente magis quam calamo tractanda est, et patientiam ejus contemplationibus exponenda est, non litteralibus elementis. » At vero, tametsi id ita se habeat, in dubium tamen revocari nequit, quin etiam contemplativorum pennæ menti nostræ magno sint subsidio, ut ad hoc mysterium elevare se possit, utpote quod ab omnibus totius Ecclesiæ devotoribus doctioribusque SS. Patribus, cum singulari mentis applicatione examinatum et meditationibus devotis ponderatum fuit, prout in progressu hujus tomi latius videbimus.

2. — Enimvero Dionysius Carthusianus² argute observat, quod « Passionem Salvatoris, per quam vivificatus est mundus, singuli Evangelistarum describant, tanquam unum inter præcipua opera Christi. » Etenim multa alia et quidem præcipua vitæ Christi mysteria, a nonnullis Evangelistis fuere præterita, eo quod ab aliis punctualiter descripta fuisse probe nossent; at vero in passione Christi describenda omnes quatuor Evangelistæ unanimiter suos adhibuerunt calamos, tametsi illos a tam sublimis sacramento profunditate deterren-

¹ Lib. XXIII. — ² In cap. XVIII JOAN.

dos fore formidare potuissent; nam ipsemet Redemptor noster B. Angelæ Fulginensi revelavit, nullum unquam inveniri potuisse, qui excessivorum tormentorum immensitatem valuerit comprehendere, aut explicare, prout ipsamet prædicta virgo his verbis post se scriptum reliquit: « Clamat anima mea, dicens: Est alius sanctus, qui sciat mihi dicere aliquid de ista passione de qua non audio fieri memoriam, nec aliquid loqui aut referriri, sicut anima mea vidit: quoniam tanta est, quod eam referre non possum? Passionem enim Christi tantam vidit anima mea, quod quantumvis cunque sancta Maria viderit plus quam aliis sanctis, multis modis tamen intelligo, quod nullo modo possit illam dicere, nec etiam aliis sanctis¹. » Tametsi vero nulla anima quantumvis sancta, nullus calamus licet doctissimus, nulla lingua quantumeunque facunda, nullus intellectus quantumvis acutus et elevatus, ad Salvatoris passionem describendam, vel explicandam, aut capiendam sufficit, nequaquam tamen illam devote meditari, mentisque nostræ ratiocinatione ruminare, intermittere debemus; siquidem ipsem est, qui præcipit dicens: *O vos omnes qui transitis per viam, attendite, et videte si est dolor sicut dolor meus;* nec mirum, quia ut deinceps audietis, gratiore et acceptiores, seu sapidores ei meditationes, discursus et affectus offerre non possumus, quam sint illi, qui de amarissima ipsius passione instituuntur, prout id latius in praesenti discursu probabimus.

3. — *Attendite, et videte;* id est, ut S. Bonaventura exponit²: *Attendite, diligenter considerando et videte compatiendo.* Salvator enim noster talem a nobis exigit considerationem, qua excessivis mortis suæ tormentis et doloribus compatiamur. S. Paschasius³ prædicti thematis verba hoc modo interpretatur: « O vos omnes, qui transitis per viam, quæ Christus est, ejus sequentes vestigia, attendite et videte dilectionis intuitu. » Quæ explicatio optime concordat cum illo S. Petri monito, dicentis⁴: *Christus passus est pro nobis, nobis relinquens exemplum, ut sequamini vestigia ejus.* Imo Christus adeo sollicite curat, ut fideles sui, quamdiu præsens hæc vita durat, passionis suæ sectentur vestigia, ut hoc fine, in passionis suæ exordio, vestigia sua in quadam horti Gethsemani lapide impressa relinquere voluerit; nam in Annalibus Ecclesiasticis, auctoritas adducitur Ven. Bedæ, *de loco sancto, cap. 6 in fin.*, dicentis⁵: « Petram ipsam super quam Dominus orans flexis genibus innixus est, quasi mollem ceram cessisse et in se genuum ejus vestigia suscepisse. » Hæc autem Christi patientis vestigia, a primis fidelibus sequenti modo prudentissime fuerunt honorata; nam idem Beda

subdit: « Ipsum lapidem, ut insigne tanti miraculi monumentum, intra Ecclesiam translatum, et parieti affixum, cunctisque factum perspicuum constat. Accepimus ab his qui hæc viderunt, etiam in imo vallis, quam torrens Cedron præterfluit, in lapidibus ipsis ejusdem Domini nostri Jesu Christi vestigia pedum impressa remansisse, hactenusque servata esse. »

4. — S. Bernardinus¹ aliud quoddam tangit mysterium, ob quod videlicet aerem tempore crucifixionis suæ obtenebrari voluerit; ita enim scribit: « In mysterio voluit Deus circumcidere oculos hominum cum tenebris densis, ne visus in objecta forinseca vagaretur, sed ingredetur ad cor, ad considerationem eorum, quæ contra Dei Filium agebantur, diemque vertit in noctem, ut intension fieret consideratio et contemplatio arcuorum, tam his qui prope quam his qui longe, Filii Dei passioni astabant. »

5. — Quoniam, obsecro, fine Christus jamjam animam suam exhalaturus, contra omnem instinctum naturæ, utpote quæ in eo momento plane deficit, vocem suam adeo alte levavit, ut a circumstantibus audiretur? Ait enim Evangelista: *Clamans voce magna.* S. Bernardus a S. Bonaventura citatus, in persona Christi inquit²: « Homo, vide, quid pro te patior, si est dolor sicut quo crucior: ad te clamo, qui pro te morior, vide penas quibus afficior. » Idem paulo ante dixerat: « Valide clamavit, ut audiretur ab hominibus; clamoribus lacrymas addidit, ut homo compateretur. »

6. — In quorundam sanctorum vitis varias legimus, a Redemptore illis præcipue animabus factas summæ benevolentiae, et amabilitatis significaciones, quæ ad hoc mysterium meditandum præ cunctis aliis mente sua vel maxime applicatae fuerunt. Qua de re in primis piissimus Blosius³ ita scribit: « Frequentissime Dominus revelavit charissimis sponsis suis Gertrudi, Birgittæ, Mechtildi, Catharinæ, quam sit et sibi acceptum et homini fructuosum, recolere passionem pia, et humili, et sincera attentione, vel devotione, quod et ipsæ diligentissime semper fecerunt. » Idem quoque alibi in eodem libro dixerat: « Neque scribi, neque cogitatione comprehendipotest, quantum fructum homo bona voluntatis et humilis referat ex pia meditatione passionis Dominicæ. » Idem quoque prius scriptor sequentem refert B. Henrici Susonis discursum, dicens: « Suso in dialogo introducit Sapientiam eternam, videlicet Christum Jesum, collaudantem de passione sua cum ministro suo, ita: Mihi longe gratius est cor hominis, si omni caduco amore sit vacuum, atque ad imitandum vitæ meæ præclarum exemplar, perpetua sedulitate inten-

¹ BELLARM., tom. I, 14 jan. — ² S. BONAV., ibid. — ³ S. PASCH., ib. — ⁴ I PETR., II, 21. — ⁵ BARON., anno 34, n. 66.

¹ S. BERN., t. I, ser. 45, art. 2. — ² S. BONAV., ser. 2 Parasc. — ³ BLOS., in Conclavi anim., c. III, n. 6.

DE ASSIDUA MEDITATIONE PASSIONIS CHRISTI, DISC. I.

« tum, quam si continuis me prosequatur lamentis, totque fundat lacrymas, quot unquam pluviae guttæ ex aere profluxerunt; siquidem acerbissimæ mortis perpassione hoc potissimum spectavi, et volui, ut me homines imitarentur. » Imo in eodem magno spiritalis vite magistro hanc aliam doctrinam, ad virum spiritualem directam hisce verbis descriptam reperio⁴: « Ignorare non debet, illa exercitia quibus aliquid ex passione Domini Jesu, juxta gratiam sibi datam, legit, aut ruminat, majoris esse virtutis, quam alia spiritalia exercitia. Omnino sicut ille qui opobalsamum vel leviter contingit, necessario suavem odorem retinet, ita is qui passionem Dominicam pie recolit, licet per modico affectu id faciat, non poterit non referre augmentum gratiæ divinæ. Sed nec effigiem quidem crucifixi Redemptoris homo christianus orthodoxæ fidei unquam reverenter aspergit, aut aspiciet, sine grandi utilitate. »

7. — Ludolphus Carthusianus in libro, quem de morte Christi compositus, in hæc verba scribit²: « Multum placet Deo, quod homo memoriam passionis, et vulnerum ejus portet in corde suo; narratur enim, quod cum quidam eremita sanctissimæ vite instanter Dominum exoraret, ut sibi ostenderet, quid sibi inter cætera servitia magis acceptabile esset, vidit hominem nudum, trepidum frigore, et crucem magnam super se batur lantem, et sibi, quis esset interroganti, dicendum: Jesus Christus ego sum. Rogasti enim me, ut tibi ostenderem, quid inter cætera servitia mihi magis complaceret: et nunc tibi dico, quod hoc, quod scilicet homo juvet me portare crucem meam, et vulnera, et passionem in corde suo: et hæc dicens, evanuit. » B. Veronicæ de Binasco, prout in Bollando legitur³, Redemptor noster sequentia revelavit: « Intellige filia mea, lacrymas passionis meæ gratia a meditantibus manantes, mihi quam gratissimas fore. At cum mei Genitricem cœlorum Reginam inexcogitato amore prosequar, gravior mihi est dolorum, quos in passione mea perpessa est, attenta meditatio. » S. Bonaventura, in eo, qui passioni Dominicana meditandæ sæpe vacat, excellentissimum notat inesse meritum; ait enim⁴: « O passio mirabilis, quæ suum meditatorem non solum reddit Angelicum, sed et divinum! » Ex quibus verbis satis comprehendendi potest, quam sit Christo sanctum hoc exercitium præ quovis alio gratum et acceptum; nec mirum est, id a Seraphico doctore tam asseveranter scribi, quia ut suo loco dicemus, ipse hujus rei speciale habebat experientiam, utpote qui in solo Crucifixi libro studia sua tractabat.

8. — In vita B. Angelæ Fulginensis sequentia

¹ BLOS., in Instruct. Vitæ ascet., fol. 690. — ² LUDOLPH. CARTHUS., part. II, 58, de Pasch. — ³ BOLLAND., 13 jan.

leguntur prædicta Virginis ore tradita¹: « Dum sic tota starem absorpta ab illo dolores et quasi in dolores Crucifixi transformata, audivi Crucifixum super devotos ad suam passionem, et super imitantibus ipsam et super sibi compatiens, dulcissimas benedictiones ingeminant et dicent: Benedicti vos a Patre meo, qui mihi

passi et mecum similiter contribulati etiam meam secuti, stolas vestras in meo sanguine lavare meruit. » In Prato florido sequens traditur exemplum²:

Dum enim Virguncula quædam Christi crucifixi passionem frequenter meditaretur, oculosque in quadam ejusmodi imaginem, inter brachia sanctissimæ Virginis insertam, haberet defixos, sæpius in extasi rapiebatur, in qua varie ei siebant a Deo revelationes. Die autem quadam Christum in specie pulcherrimi infantis conspexit, qui omnes lacrymas quas ipsa in ferventi contemplatione sua effundebat, summa cum diligentia sigillatim colligebat: andit quoque sanctissimam Virginem Filium suum interrogantem, an lacrymæ illæ, quas scilicet prædicta virguncula effundebat, gratiore essent illis, quas S. Maria Magdalena pœnitens effudit; qui mox respondit, quod sic, quia lacrymæ Virginis illius lacrymæ erant amoris, et compassionis: lacrymæ autem Magdalæ, compunctionis lacrymæ erant, præ dolore peccatorum commissorum effusæ. Idipsum quoque ex alia quadam historia a Cæsario³ relata confirmatur; hic enim refert, quod cum Salvator in cruce pendens cuidam sacerdoti, qui erga passionem Domini magna ferebatur devotione, apparuisset, hanc ei dederit optionem: « Pete a me quod vis, et fiet tibi. » At vero quid ipsum a Crucifixo postulasse existimat? num forte sanitatem? num honores? aut delicias, vel thesauros? Haud quaquam; sed margaritas potius, vel etiam rubinos, id est, lacrymas sibi dari poposcit, ut scilicet quotiescumque sanguinem Christi in cruce effusum meditaretur, amarissime plangere posset; subdit enim præfatus Cæsarius: « Respondit: Domine, sufficit mihi gratia tua, nihil aliud a te peto, nisi tantum ut lacrymas habere possim quoties passionis tuae fueru recordatus. » Dictum, factum, quod enim a Crucifixo sibi dari petit, perfecte impetravit.

9. — Enim vero quanta cum sollicitudine Christus, postquam in monte Calvarie, velut agnus innocens, occisus fuit, fidelium suorum mentibus imprimere sategerit hanc ad Passionem ejus mentis applicationem, ex capite IV Apocal. facile potest deduci, ibi namque ante thronum Agni quatuor inveniems animalia plena oculis, quæ etiam ab Ezechiele in capite primo Prophetæ suæ visa fuere: ac proinde dicit: « Quatuor animalia plena oculis ante, et retro; singula eorum habebant alas

¹ S. BONAV., Stim. amor., c. 1. — ² BOLLAND., 4 janv. — ³ Prat. florid., l. I, ex. 7. — ⁴ CÆSAR., l. VIII, c. 10.

« senas : » instar illorum Seraphim, qui duabus alis faciem Dei, duabusque aliis pedes illius velabant, duabusque reliquis velut volantia videbantur. At vero quisnam horum oculorum animalium mysterium enucleare poterit? Nimurum spectaculum hoc Christum in cruce suspensum præfigurabat, ac proinde in eadem Apocalysi dicitur¹: *Et vidi, et ecce in medio throni, et quatuor animalium, Agnum stantem occisum.* Ad hujus vero Agni mortem, et crucifixionem contemplandam, ab iis qui huic agno devoti sunt, non duos tantum, sed centum, imo innumerabiles oculos requirit; ac proinde cuilibet nostrum dicere videtur: « Vide quæ pro te patior. » Observandum porro, quod Isaías de illis Seraphinorum aliis scribit², nimurum: « Duabus velabant faciem ejus, et duabus « velabant pedes ejus, et duabus volabant. » Circa quæ verba certus quidam interpres observat, hosce Seraphinos alas suas expandentes, veram formasse crucem « putantes nimurum quod nulla « figura aut gestu, gratius possent coram Deo ad- « stare quam si Christum crucifixum ostentarent: » verba sunt S. Germani³: « At illi qui tuæ gloriæ, « et sceptro regali assistunt, tibi conformantur, et « nova quadam ratione, imitatione tui gloriantur: « contractis quidem aliis superioribus, et inferio- « ribus, expansis autem utrinque mediis, et in « formam crucis volantes, etc. »

10. — Longe autem evidenter ardenter hoc Redemptoris nostri desiderium, hanc dolorum passionis suæ memoriam, et meditationem fidelium inculeatur. Matutinum enim in honorem pœnosæ illius noctis, quæ inter diem Jovis sanctum, et feriam sextam Parasceves intercessit, celebratur, estque distinctum in tres nocturnos, qui tria significant tribunalia, coram quibus Christus in illa nocte presentatus et accusatus fuit. Prima, in memoriam flagellationis et coronationis dolorosissimæ recitat. Tertia in memoriam condemnationis Christi ad mortem crucis. Sexta, in crucifixionis suæ honorem. Nona in memoriam mortis. Vesperæ depositionem Christi a cruce commemorant. Completorium vero ejusdem indicat sepulturam.

13. — Porro de aliis christianæ religionis nostræ mysteriis, quantumvis præcipuis, sancta mater Ecclesia unica tantum vice per annum commemorationem instituit; ut patet in mysterio Incarnationis Verbi, Nativitatis, Resurrectionis et Ascensionis, aliisque similibus: at vero mortem Christi quovis momento, et quovis in loco commemorat, quia per totum christianum sacrificium in cruentum, quod est veluti quædam mortis suæ mystica renovatio, diu noctuque incessanter offeritur; ac proinde *jage sacrificium* appellatur, quia

¹ Apoc., v. 6. — ² Isa., v. 2. — ³ S. GERMAN. CONST. orat. de cruce. — ⁴ I Cor., XI, 26.

enim fecit, ut humilitatem et vilipendium, cui se in morte sua subjicit, tanto magis recolere, et exercere possemus. In solemnitate Corporis Christi sub Matutino ex S. Thoma Aquinate¹ sequentia verba leguntur: « Corpus suum pro nostra reconciliatione in aræ crucis hostiam obtulit Deo Patri: sanguinem suum fudit in pretium simul et lavacrum. Ut autem tanti beneficij jugis in nobis maneret memorie, corpus suum in cibum, et sanguinem suum in potum, sub specie panis, et vini sumendum dereliquit, »

11. — Neque solum Ecclesia a Christo edocta, et a Spiritu Sancto directa, hujus sacramenti institutionem nos continuo ad hoc redemptoris nostræ mysterium cogitandum invitat, et extimulat; verum insuper multos alias stimulos ad eundem effectum lateribus nostris admovit. Quotiescumque enim sacerdotem pro celebranda missa vestibus sacerdotalibus indutum conspicimus, Redemptorem nostrum patientem ob oculos nostros positum cernimus: amictus enim velum denotat, quo sacrosancta ejus facies obducta fuit. Alba vestem denotat albam, qua Herodis jussu Salvator noster amictus fuisse legitur, Cingulum, manipulus, et stola; funes, vincula et catenas subindicant, quibus fuit constrictus. Planeta purpuram significat; tonsura capititis sacerdotalis coronam significat spineam; biretum quadratum crucem præfigurat, ideoque in specie crucis efformatum cernitur.

12. — Eadem quoque Passionis memoria in horarum canonicarum distributione unicuique fidelium inculcatur. Matutinum enim in honorem pœnosæ illius noctis, quæ inter diem Jovis sanctum, et feriam sextam Parasceves intercessit, celebratur, estque distinctum in tres nocturnos, qui tria significant tribunalia, coram quibus Christus in illa nocte presentatus et accusatus fuit. Prima, in memoriam flagellationis et coronationis dolorosissimæ recitat. Tertia in memoriam condemnationis Christi ad mortem crucis. Sexta, in crucifixionis suæ honorem. Nona in memoriam mortis. Vesperæ depositionem Christi a cruce commemorant. Completorium vero ejusdem indicat sepulturam.

multis in locis, eo tempore, quo apud nos noctes cere incipit, dies ab aurora ortum suum ducit. Unde nunquam hæc celebratio ne quidem per unicum momentum intermititur. Præterea in quavis Ecclesia imago crucifixi, vel crucis debet esse exposta. Quilibet christianus crucis signum sibi imprimit frequenter; ideoque crucis signum in omnibus sacramentis, et in quibusvis benedictionibus adhibetur in honorem pariter passionis Dominicæ, consecratus est dies Veneris in quo omnibus Christianis a carnibus abstinentia præcipitur. Ut autem Christi fideles tanto dignius ad compatiendum Redemptori in septimana sancta passo disponantur, non solum integrum septimanam immediate antecedentem, septimanam Passionis appellatam, sed integrum quamdam quadragesimam præmittit, in qua omnes fideles per abstinentiam, jejunia, stationes, prædications, aliasque austeritates jugiter exercentur ut tam sublime mysterium tanto devotius ferventiusque sanctificare possint. Imo ipsummet Pascha aliud nihil est quam ejusdem mortis Dominicæ solemnie memoriale; est enim Phase, id est, transitus Domini.

DISCURSUS II.

CHRISTUS PASSIONEM SUAM CORDIBUS NOSTRIS VIVACITER IMPRIMI DESIDERAT; IDQUE MULTOS FECISSE, VARIIS EXEMPLIS PROBATOR.

IDEA SERMONIS. — 1. Passio Christi cordi nostro medullitus imprimenta, et meditanda est jugiter, ex qua meditatione novem consequimur præclaras utilitates. — 2. Meditatio passionis valde fructuosa est. — 3. Varia afferuntur exempla passionis Christi fervide et fructuose meditantium. — 4. S. Francisci; S. Anselmi; S. Bonaventuræ; S. Catharinae Senensis. — 4. S. Francisci Romanæ. — 5. B. Henrici Susonii. — 6. P. Simonis Rodriguez, Alexandri Card. Ursini. — 7. S. Elisabeth de Spalbeck; alicuius viri fidelis et boni. — 8. Cujusdam Prioris ex ord. S. Dominicæ. — 9. Alicuius puellæ sanctissimæ. — 10. V. Sororis Ursulæ Benincasæ.

Hoc enim sentite in vobis, quod et in Christo Jesu.
Ad Philip., xxii, 5.

1. — Quemadmodum S. Paulus Apostolus Philipenses, ut dolores et poenas passionis Dominicæ cordibus suis imprimerent, his verbis exhortatur¹: *Hoc enim sentite in vobis quod et in Christo Jesu:* ita quoque idem Apostolus primus fuit, qui iisdem hac in re salutari exemplo præluxit; ideo enim ad Galatas in hac verba scribit²: *Ego stigmata Domini Jesu in corpore meo porto. Mihi absit gloriari, nisi in cruce Domini Jesu Christi:* adeoque perfecte salutare illud impleverat consilium: *Toto nobis figuratur in corde, qui pro nobis fixus est in cruce.* Passio enim Domini

¹ PHILIP., II, 5. — ² GALAT., VI, 17. — ³ CANT., I, 12.

fidelium animarum præcordiis alte imprimenta est, et ideo figuratur in corde; sentite in vobis, quod et in Christo Jesu. Sponsa, per quam anima electa, Christi amore succensa, symbolice significatur, protestabatur dicens³: *Fasciculus myrræ dilectus meus mihi, inter ubera mea commorabitur;* et bene inter ubera amarissimam hanc myrram locatam habebat, non vero in manibus, vel sub brachiis, ut tanto tenacius cordi astringeretur: *Inter ubera mea commorabitur.* Optime igitur monet Ven. Blosius⁴ dicens: « Inestimabilis plane thesaurus invenitur in passione Christi, cui si te convenienter adjunxeris, « mirum in modum locupletaberis. » Ubi observanda est illa circumstantia; cui si te convenienter adjunxeris; nam hæc mortis Redemptoris nostri consideratio nequaquam superficialis, sed intima esse debet. Nec mirum, quia ut idem auctor paulo post subiungit⁵: « Ipse dulcis Jesus dixit in spiritu « cuidam amico suo. Quisquis bona voluntate præditus, passionis meæ lectioni aut meditationi, humiliter et studiose, ut oportet, insistit, novem inde utilitates consequitur. Prima est, quod a peccatis omnibus emundatur, et quidquid neglexit, ex meritis meis restituitur. Secunda, quod ad resistendum hostibus suis ita confortatus, ut nullum ex eo triumphum referre queant; nam tametsi ipse ex infirmitate nonnunquam labitur, dexteram tamen meam suppono, ne collidatur, et pereat. Tertia, quod ad bona quæque opera, diuersasque virtutes peragendas vires accipit. Quarta, quamlibet brevi cogitatione eamdem passionem mea revolat, semper anima ejus in gratiam meam renovatur. Quinta, quod devote illam commemoranti libenter ipse commoror. Sexta, quod arcana mihiæ Deo Patre manifestata illi similiter aliquando pandam. Septima, quod eum ante mortem mihi placentem reddam, et defunctum eum cum charis amicis meis remunerabor. Octava, quod nihil eorum, quæ serio, et rationabiliter convenienterque petit, illi negabo. Nona, quod in morte illi adversus hostes ejus assistam, et de vita æterna illum faciam certum atque securum. » Quæcum ita se habeant quisnam post tot, tantasque tamque salutares, et præclaras promissiones, Christum crucifixum in intimo cordis sui imprimere negligat?

2. — Ludolphus Chartistianus³ passionem Christi fructiferam appellat, inquiens: « Per fructiferam ac venerabilem Christi passionem, cunctorum nobis spiritualium donorum materia copiosissime ministratur. » Enim vero a Christi crucifixione usque in præsentia tempora, rerum omnium magistra experientia per omnia sæcula nos docuit, quod omnes quotquot amarissimæ passioni Dominicæ devoti exiterunt, homines semper fuerint magna perfectione et spiritu prædicti, mul-

⁴ BLOS., in Sacel. anim. — ⁵ ID., ibid.